Evlenmek mi, evlenmemek mi?

Manisa/Demirci'den Kerim Kahraman:
"Ahirzamanda ümmetimin en hayırlısı evlenmeyendir" tarzında İmam Gazali'nin naklettiği bir hadis duydum. Böyle sahih hadis var mıdır? Araştırdığım kadarıyla Peygamber Efendimiz (asm) evlenmeyi teşvik ediyor. Böyle bir hadis varsa açıklamasını yapar mısınız?"

Evlenmek fıtrattandır. Belirli şartlar çerçevesinde de dinimizin teşvikleri ve emirleri arasında yer alır. İnsan fıtratı, kalbine karşı bir kalbe sevgi duymaya ihtiyaç duyar. Cenâb-ı Hak Hazret-i Âdem'i (as) yarattığında, ona eş olarak Hazret-i Havva'yı yaratmıştır. Kur'ân Hazret-i Havvâ'nın yaratılma hikmeti olarak, eşinin "onunla (Havva ile) ülfet etmesi"ni gösteriyor.1 Yani Cenâb-ı Hak erkeği kadınla birlikte ve birbirlerini tamamlayıcı olarak yaratmıştır. Nikâh kurumu bütün peygamberler eliyle teşvik edilen İlâhî bir kurumdur. Bununla beraber, unutmamak gerekir ki, Hazret-i İsa (as) gibi evlenmeyen peygamberler de olmuştur.

Hiç şüphesiz, evlenmeyi teşvik eden çok sayıda hadis olduğu gibi; bazı durumlarda evlenmemeyi öğütleyen veya evlenmenin âfetlerine dikkat çeken hadisler de vardır ve bunlar sahihtir.

Meselâ İmam-ı Gazalî'nin Huzeyfe'den ve Ebû Umame'den (ra) rivayet ettiği bir hadiste Peygamber Efendimiz (asm) şöyle buyuruyor: "Hicri ikinci asırdan sonra insanların en hayırlısı geçim derdi az ve çoluk çocuğu olmayan kimsedir."2 Yine İmam-ı Gazalî'nin Ebû Hüreyre'den rivayet ettiği bir hadiste Peygamber Efendimiz (asm): "Bir zaman gelecek; kişinin helâki karısının, anne ve babasının ve çocuklarının elinde olacak. Çünkü bunlar onu fakirlikle ayıplarlar. Ve gücünün yetmediği şeyleri kendisinden isterler. Adam da bu sebeple tehlikeli işlere girer. Böylece dini gider, kendisi de helâk olur" buyuruyor.3

Bu hadislerden evlenmemeyi teşvik eder bir mânâ çıkarmak doğru olmadığı gibi, çoluk çocuk sahibi olmanın şerli bir iş olduğu mânâsını çıkarmak da doğru değildir.

Peygamber Efendimiz (asm) bu hadislerle sadece, evlilik yapan kimsenin evlilik sorumluluğunu taşıması gerektiğini, yarın mahşerde bunların her birisinin birer sorgu sual konusu olduğunu vurgulamıştır.

Demek oluyor ki, buna benzer sakındırma hadisleri, evlenmekten mutlak olarak sakındırmazlar. Fakat evlenmeye belirli şartlar çerçevesinde bakılması gerektiğini vurgularlar. Peygamber Efendimiz (asm) evlenmenin ve çoluk çocuk sahibi olmanın sorumluluk gerektiren bir iş olduğunu, bu sorumluluğu yerine getiremeyen kişi için evlenmenin yanlış bir adım olabileceğini bildirmiş ve ümmetini uyarmıştır. Yoksa; sorumluluğunu taşımak, kadının, çoluk çocuğun, kadının akrabalarının ve komşuların haklarına riayet etmek, evin geçimini helâl para ile sağlamak, çocukların terbiyeleri ve İslâm ahlâkı üzere yetişmeleri için gerekli tedbirleri almak gibi şartlar meydana geldiğinde evlenmek bir sünnet halini alır. Bu şartlar meydana geldiğinde evlenmeyi yasaklayan bir dinî hüküm olmadığı gibi, bu şartlar çerçevesinde evlenmek insana sevap kazandıran bir fiile döner.

Nitekim, "Evlenen dininin yarısını muhafaza altına almıştır. Diğer yarısında da Allah'tan korkun" veya "Evleniniz, çoğalınız. Kıyamet gününde ben sizin çokluğunuzla övünürüm" gibi hadisler, yukarıdaki sorumlulukları taşımak şartıyla evlenmeyi teşvik ediyor. Fakat bu şartlar meydanda yoksa, evlenmek için acele etmek doğru değildir.

Dipnotlar:
1- A'râf Sûresi: 189.
2- İhya, 2/66.
3- İhya, 2/66.